

Somfai Anna EGY PÁR CIPŐ

Elképzелhetetlenül sokan voltak. Nem tudom, mióta bolyongtam a földre terített pokrócok, polifoamok és hálósákok labirintusában a pályaudvaron, az idő elvesztette szokásos jelentőségét. Kunyhókra emlékeztető sátrak előtt kendőbe burkolózó nők gubbasztottak, nagyhajú babáikat takarókba bugyolálták, kisebb gyerekek ugráltak körülöttük, zacskós csipszet vagy kiflit rágcsáltak, a nagyobbak kártyáztak. A férfiak csoportokba verődve szívták a cigarettát, beszélgettek. Magas, szikár, idős ember botorkált magányosan, sántított, kenyeret és vizet kért. A nyilvános vécék előtt koszos víz csordogált a betonon, pár külső csapnál többen mosakodtak. A nyílt téren fiúk röplabdáztak felszabadultan, odébb valaki gitározott. Egy helyen tülekedés támadt, műanyag dobozokban meleg ételt osztottak, hirtelen ötven vagy száz kéz emelkedett a magasba. Tranzitóna.

próbáltam értelmezni

A tömegben egy gyerek penderült elém. A hátizsákomba kotortam, maradt-e nálam gyümölcslé, vagy legalább keksz. Találtam müzliszeletet, de a fejét rázta, és lecövekelt előttem. Kezében egy pár szandált fogott. Nem beszéltek egymás nyelvét, próbáltam értelmezni a gesztusait. Bólogatott, intett, és felém nyújtotta a gyerekcipőt.

Éppen akkora lehetett, mint a nyolcéves fiam. Csak a színeik, tónusaik mások, mézszín haj helyett gyapjas fekete, a bőre kávébarna, és a sötétkék helyett élénk, fekete szempár. Nem tudtam szabadulni a gondolattól, hogy emlékeztet valakire, vagy valamire. Persze lehetett volna véletlenek játéka, de mégsem, először egy pár cipő képe jelent meg előttem, a következő pillanatban felidéztem a hozzátartozó arcot is.

Tijen Erol, flickr.com

Fahéjszín bőr, éles vonások, vastag szálú, fekete haj – Yasmin. Élénksárga szaténruhájában feltűnő jelenség volt. Fakó brit arcok között láttam először, egyedül álldogált az elit „college” iskola udvarán, ahová akkor négyéves fiam járt. Nyilván ő is külföldi, vagyis „tengerentúli” származású. A szigetlakók kifejezése szerint minden más ország a messzeségben, túl a tengereken és óceánokon helyezkedik el. Magyarul az Óperencián is túl. Persze ő is arra vár, hogy pontban fél háromkor kinyíljon a szűk kapu, ahol majd a gyerekeket libasorban kiengedik. Tovább is találgattam volna, de elkapta pillantásomat.

Yasmin kozmopolita volt, bejárta a fél világot. Természetes intelligenciájának és keleti udvariasságának keveréke úgy hatott rám, mint valami erős, egzotikus fűszer illata. Legalább öt nyelvet beszélt. Bármelyiken szólalt meg, dallamos hanglejtésével mesélt. Soha nem fogalmazott tömören, még az sms-ei is több oldalt tettek ki. Vagány fekete sportkocsival járt, de inkább tartózkodó volt. Ha nagy ritkán rászánta magát, hogy burkoltan tudtomra adja véleményét, előtte percekig fürkészett sötét tussal kihúzott szemével. Minden érdekelte, ami a kontinensről jött, de Európa keleti részén még sosem járt. Naiv kérdéseiből gyanítottam, én éppolyan egzotikus lehetek neki, mint nekem a fárszi nyelv, amin alkalmanként megszólalt.

szociális holtpon

Ő volt az első, aki kimozdított minket a szociális holtpontról, ahol Angliába költözésünk óta megrekedtünk. Régi barátainkkal eleinte skype-on tartottuk a kapcsolatot, később emaileket váltottunk, de a levelek közé egyre hosszabb szünetek ékelődtek. Sorházi lakásunknál csak egy bambuszkerítés választott el a szomszédoktól. Sohasem tudtam meg, mi volt az oka, hogy mereven elfordították a fejüket, ha találkoztunk. Talán a gyereklábak dobogása vagy a néha áthallatszó sivalkodás zavarta őket. Nekik nem volt gyerekük, óriási fekete dobermannt tartottak.

Yasminék vöröstéglás, öbölablakos házában ellenben gyakran gyűlt össze értelmiségiekből válogatott vacsoratársaság. A háttér ideálisan festett: halk, monotonnak ható klasszikus zene, geometriai mintázatú keleti tálak, a télikertben nyíló rododendronok. És Yasmin remekül vezette a beszélgetést. Megvolt az a ritka képessége, hogy inkább szerette mások történeteit hallgatni, mint a sajátjával előhozakodni. Lankadatlan figyelmével, szertartásosan udvarias gesztusaival még a legzárkózottabbakat is szóra bírta.

Az estéken rendszerint ott ült a sarokba húzódva Szvetlána, a háztartási alkalmazottjuk is. Ukrajnából emigrált – mesélte egyszer Yasmin –, évek óta segítem, kitűnő állapotú ruhákkal, cipőkkel látom el. Márkás, bár nem luxus darabok – folytatta –, akár eladhatnám használtruha-kereskedéseknek is. Óriási rá a kereslet, úgy hallottam, bálákban szállítják Kelet-Európába. De tudod, én szeretem annak adni, aki rászorul. Nem tudtam szólni. Csak a pillanat íze maradt a számban, a savanykás, visszaköhögött, félrenyelt rizsgombócé.

Már ötödik éve élünk idegen közegben, mégsem tudtuk rászanni magunkat a végleges letelepedésre, habár a hazaköltözés is valahol a távoli jövőben lebegett. Csak az itt és most, de facto és konkrét létezett, elszakítva a múlt táptalajától. A magyarországi állásajánlat a semmiből érkezett.

Egy hónap gondolkozási időt kértünk. Éjszakákon át sorakoztattuk fel az érveket, pro és kontra. Végül mégsem az észérvek döntöttek. Aznap, amikor a fiamat elkísértem az osztálykirándulásra, a gyerekek szeretett volna a tanösvényen mellettem maradni. A tanítónője ráfőrdet, hogy így nem viselkedhet, fogja meg azonnal a párja kezét. A fiam megmakacsolta magát, nem volt hajlandó szót fogadni, és végül berendeltek minket nevelési tanácsadásra.

A formára nyírt sövények, szabályos sorok, testhez tapadó, műszálas iskolai egyenruhák világában nem csodálkoztam. Hiába töltötte ki zokszó nélkül a naponta kiosztott feladatlapokat, óvodás gyerekünk magányosan mozgott az idegen közegben. Aznap éjszaka döntöttünk. Másnap reggel elfogadtuk az ajánlatot.

Steve Evans, flickr.com

Az utolsó pillanatig titokban tartottuk, még a gyereknek is csak akkor mondtuk el, amikor a költözés már a küszöbön állt, nehogy a napjai átítatódjanak az ideiglenesség nyomasztó érzésével. Yasminnal is közölnöm kellett. Húztam-halogattam, nehezen szántam rá magam, hogy végre kibökjem. Mindig mosolyokkal párnázott arca hirtelen megdermedt, és egy darabig semmit sem szólt. Egyszerre tűnt zavartnak, dühösnek és sajnálkozóknak, ám utóbb mindezt elmosták szívélyes gratuláló szavai.

márkás darab

Két nappal az indulás előtt eljött hozzám. Álltunk az ajtóban, pont a lomokkal színültig telt konténer mellett. Yasmin egyszer csak a táskájába túrt, és egy pár cipőt vett elő. Neked hoztam – nyújtotta –, a fiam alig használta, pedig már kás darab. Maradt még tőle néhány póló is – gondoltam, inkább olyannak adom, akinek szüksége lehet rá.

Ott állt velem szemben a gyerek a pályaudvaron, valaha jobb napokat látott vízhatlan, fekete tréningruhát viselt, csuklónál és bokánál feltúrva. Kilátszott szürkére taposott edzőcipője. A kezében tartott piros szandál ugyanakkor alig használt darab volt. Sokkal jobb állapotú, mint amelyet nyakamba kapaszkodó két éves lányom viselt, és rongyosra koptatott a nyári játszótérezésekben. Nézttem a gyerek arcát. Amikor végül elvettem a cipőt, felragyogott, azután homokszínű ujjával óvatosan megsimította a lányom fűrtjeit. Még aznap éjjel buszok szállították őket tovább, Németországba. Y asmin felől nem hallottam többé.